

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากรที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เป็นการศึกษาถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการลดการกีดกันทางการค้า (Trade Restriction) ตามข้อตกลงของแกตต์รอบอุรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากร ภายใต้ข้อสมมติฐานว่า ทุกประเทศภาคีสมาชิกแกตต์จะปฏิบัติตามพันธกรณีอย่างเต็มที่และเคร่งครัดในลักษณะ Full scale ซึ่งทำการศึกษาโดยใช้แบบจำลองพลวัตดุลยภาพทั่วไประบบเศรษฐกิจไทย (General Equilibrium Model) ทำให้สามารถแสดงให้เห็นผลทางด้านความเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมได้อย่างชัดเจน และยังแสดงให้เห็นถึงผลต่อเนื่องที่เกิดกับตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาคด้วย ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับว่าการลดการกีดกันทางการค้าหรือลดการคุ้มครองอุตสาหกรรมของประเทศลง จะช่วยทำให้ความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกสูงขึ้นในภาคการผลิตที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ เนื่องจากการลดการกีดกันทางการค้าลงจะก่อให้เกิดการลดลงของต้นทุนการผลิต ทำให้ระดับราคายภายในประเทศลดลง และยังทำให้การส่งออกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ก่อให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งนี้เพราะการกีดกันทางการค้าจะก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าทั้งด้านราคาสินค้าและด้านราคาปัจจัยการผลิตที่แตกต่างไปจากราคาที่แท้จริงในตลาดโลก ทำให้รูปแบบการจัดสรรทรัพยากร (Resource allocation) เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ และยังทำให้การขยายตัวทางการค้าไม่สามารถขยายตัวได้อย่างเต็มที่ด้วย นอกจากนี้ การคุ้มครองอุตสาหกรรมบางประเภทเพื่อทดแทนการนำเข้านั้น ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างภาระให้กับอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยภาระจะถูกส่งผ่านจากอุตสาหกรรมที่ได้รับการคุ้มครองไปสู่อุตสาหกรรมอื่น ๆ โดยผ่านทางต้นทุนปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้น ทำให้ราคาเปรียบเทียบของสินค้าเพื่อการส่งออกกับสินค้าที่ได้รับการคุ้มครองลดลง ทำให้ผู้ผลิตเพื่อการส่งออกไม่มีแรงจูงใจในการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น ดังนั้นทรัพยากรจึงเข้าสู่การผลิตสินค้าที่ได้รับการคุ้มครองมากขึ้น

เมื่อประเทศดำเนินนโยบายเปิดการค้าเสรี ก็จะทำให้รูปแบบการจัดสรรทรัพยากรจะถูกเปลี่ยนไปตามความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) ของประเทศ ซึ่งก็จะทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ก่อให้เกิดการขยายตัวทางการค้าของโลกอย่างเต็มที่ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วยในท่ามกลางโลกการค้าเสรี หากได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและรักษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบไว้ได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อศึกษาโครงสร้างการผลิตและการตลาดของอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ตลอดจนนโยบายและมาตรการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ประเทศไทยได้ดำเนินการมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และที่สำคัญ คือ เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอตามข้อตกลงของแอกต์ทางด้านภาษีศุลกากรว่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดสรรทรัพยากรอย่างไร โดยในการศึกษาจะแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน โดยในส่วนแรกจะพิจารณาผลกระทบที่มีต่อกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งการพิจารณาผลกระทบดังกล่าวจะใช้ผลที่ประมวลได้จากแบบจำลอง CGE เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าสินค้าด้วยการลดภาษีศุลกากรตามกรอบของแอกต์ และในส่วนที่สอง จะพิจารณาผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยทั้งระบบ ซึ่งก็จะเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์ในส่วนที่สาม ที่วิเคราะห์ถึงผลที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

เมื่อศึกษาผลกระทบของการปฏิบัติตามข้อผูกพันของไทยในข้อตกลงของแอกต์รอบอุรุกวัยทางด้านภาษีศุลกากรที่มีต่ออุตสาหกรรมด้านสิ่งทอและเสื้อผ้าแล้ว พบว่า หากมีการเปิดเสรีการค้าด้วยการลดภาษีศุลกากร ตามข้อตกลงของการเปิดตลาดทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมตามกรอบของแอกต์แล้ว จะมีผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยได้รับผลประโยชน์เพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละของอุตสาหกรรม (แล้วแต่ว่าอุตสาหกรรมนั้นจะมีลักษณะโครงสร้างการผลิตและการค้าอย่างไร) ดังจะเห็นได้จากการขยายตัวในด้านต่าง ๆ คือ การผลิต การจ้างงาน การลงทุน และการส่งออก เพิ่มสูงขึ้นทุกอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกาย (Weaving Apparel) ซึ่งถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ก็ยังคงมีการขยายตัวในด้านการผลิต การลงทุน และการจ้างงานสูงที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวสูงขึ้นของการส่งออก พบว่าการเปิดเสรีทางการค้า (ลดภาษีศุลกากร) มีผลให้อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายขยายตัวทางการส่งออกไม่มากนัก เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในกลุ่มสิ่งทอ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากอุตสาหกรรมดังกล่าวต้องประสบกับการแข่งขันด้านราคาที่รุนแรงในตลาดโลก โดยคู่แข่งที่สำคัญได้แก่ จีน อินโดนีเซีย เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญในตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ ซึ่งประเทศเหล่านี้ได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านค่าจ้างแรงงาน ทำให้สามารถผลิตสินค้าที่มีการใช้แรงงานเข้มข้นได้เปรียบกว่าประเทศอื่น ๆ สำหรับในส่วนของอุตสาหกรรมฟอกย้อม ทิมพ์ และแต่งสำเร็จ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นปลายนั้น จากการศึกษพบว่า การขยายตัวทางการผลิตของอุตสาหกรรมดังกล่าวมีอัตราที่น้อยกว่าการขยายตัวของอุตสาหกรรมทอผ้า (Weaving) และถักผ้า (Knitting) ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจากการขาดอุปกรณ์การผลิตที่ทันสมัย และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวไม่สามารถรองรับผลผลิตจากอุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้าได้ ซึ่งส่งผลให้อุตสาหกรรมดังกล่าวมีการขยายตัวของ

การส่งออกที่สูง เพื่อนำไปฟอกย้อม พิมพ์ และแต่งสำเร็จยังต่างประเทศและก็นำเข้ามาเป็นผ้าผืนสำเร็จ เพื่อใช้ผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องแต่งกายต่อไป นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่า การเปิดเสรีทางการค้า จะมีแนวโน้มทำให้อุตสาหกรรมการผลิตภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันจากการนำเข้าสูงขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เดิมมีฐานการนำเข้าจากต่างประเทศสูง และมีอัตราภาษีการนำเข้าสูง ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้าและอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าสิ่งทอ ซึ่งหากไม่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมดังกล่าว เพื่อรักษาสถานภาพการแข่งขันไว้ได้ ก็อาจจะส่งผลเสียหายกับอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศได้

สำหรับผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยโดยรวม จากการศึกษาพบว่า ภาคอุตสาหกรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่นมากในการลงทุนในระบบเศรษฐกิจได้แก่ อุตสาหกรรมในกลุ่มการผลิตอุปกรณ์และเครื่องจักร (Equipments/Machinery) หรือภาคอุตสาหกรรมที่มีฐานของการนำเข้าสูง และมีอัตราภาษีการนำเข้าสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมในกลุ่มเคมีภัณฑ์ (Chemicals) และอุตสาหกรรม Synthetic Rasin เป็นต้น เมื่อมีการเปิดเสรีทางการค้าด้วยการลดอัตราภาษีนำเข้า พบว่า อุตสาหกรรมที่มีลักษณะดังกล่าวมาข้างต้น จะมีการขยายตัวในด้านต่าง ๆ สูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ นอกจากนี้ ผลของการศึกษายังพบว่า ภาคเกษตรกรรมพื้นฐาน ได้แก่ พืชข้าว (Grain crops) และ มิใช่ข้าว (Non-Grain crops) จะมีการขยายตัวน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการส่งออก เนื่องจากโครงสร้างของภาคเกษตรกรรมเอง แต่อย่างไรก็ตามภาคเกษตรกรรมที่เป็นการแปรรูป (เช่น Food processing) ก็ยังคงมีการขยายตัวมากขึ้นพอสมควร

นอกจากนี้ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม จากการศึกษาพบว่า การเปิดเสรีทางการค้าด้วยการลดอัตราภาษีศุลกากร จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10.51 ในช่วงเวลา 10 ปีของนโยบาย ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวนี้ไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นความจริงนัก เพราะแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบจำลองเชิงพลวัต (Dynamic) ซึ่งทำให้ในระยะยาวอาจจะมีการขยายตัวของทุน และทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราที่ค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีการค้าในลักษณะเช่นนี้ ก็ไม่ใช่นักที่จะสามารถทำได้ เนื่องจากมีเหตุผลทางด้านสังคม และการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งบ่อยครั้งที่มักจะอยู่เหนือเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นถึงแม้ว่านโยบายนั้นจะปรากฏชัดว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานะเศรษฐกิจและต่อประชาชนในชาติ แต่นโยบายนั้นก็ไม่สามารถจะนำมาใช้ในทางปฏิบัติให้เป็นผลได้

จากผลการศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การลดอัตราภาษีศุลกากรตามข้อตกลงการเปิดตลาดในการเจรจาเขตการค้าเสรีรอบอุรุกวัย จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยและระบบเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเจรจาเขตการค้าเสรีรอบอุรุกวัยนี้ ดังจะเห็นจากอัตราการแข่งขันในด้านต่าง ๆ เช่น การผลิต การลงทุนและการจ้างงาน และที่สำคัญคือ การขยายตัวทางด้านส่งออกสิ่งทอของประเทศไทย ถึงแม้ว่าประเทศจะสูญเสียรายรับจากทางภาษีศุลกากรที่ลดลง แต่ก็จะมีประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ มาทดแทนได้ ซึ่งหากเปรียบเทียบผลได้และผลเสียที่เกิดจากการเปิดเสรีทางการค้าแล้ว เราอาจกล่าวได้ว่า การเปิดเสรีทางการค้าก่อให้เกิดผลได้สุทธิต่อประเทศ โดยเฉพาะผลที่ก่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ในอีกด้านหนึ่ง การเปิดเสรีทางการค้าดังกล่าว ก็ส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ในตลาดโลก ดังนั้น ในปัจจุบันรัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายในด้านต่าง ๆ ที่พร้อมจะสนับสนุนให้อุตสาหกรรมนี้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องอัตราภาษีศุลกากรของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าสิ่งทอ เช่น เส้นใยสังเคราะห์ เคมีภัณฑ์ ซึ่งมีอยู่ในอัตราสูง และที่สำคัญ คือ รัฐบาลควรจะต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในทุก ๆ ระดับของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอให้มีคุณภาพและมีความหลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะจะต้องมุ่งเน้นพัฒนาการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอเพื่อการส่งออกไปสู่การเป็นสินค้าที่มีคุณภาพระดับกลางและระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันการผลิตผลิตภัณฑ์สิ่งทอในระดับต่ำหรือราคาถูก จะประสบกับปัญหาการแข่งขันจากประเทศที่มีอัตราค่าจ้างแรงงานต่ำกว่า ได้แก่ จีนและอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีทางการค้าจะส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยได้รับส่วนแบ่งในตลาดโลกหรือได้รับประโยชน์ไม่น้อยเพียงใด นอกจากนี้จะต้องอาศัยการสนับสนุนของภาครัฐบาลแล้ว ยังจะต้องอาศัยความสามารถของผู้ประกอบการในแต่ละอุตสาหกรรมในกลุ่มสิ่งทอควบคู่กันไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษานี้จะศึกษาถึงข้อผูกพันของประเทศไทยที่มีต่อข้อตกลงในการเจรจาแกตต์รอบอุรุกวัย เฉพาะทางด้านภาษีศุลกากรเท่านั้น มิได้นำเอาการเปิดการค้าเสรีทางด้านโควต้าตามข้อตกลงของ MFA เข้ามาพิจารณาด้วย เนื่องจากฐานข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้เฉพาะส่วนที่เป็นของประเทศไทยเท่านั้น (ซึ่งถือเป็นประเทศส่งออกในอุตสาหกรรมสิ่งทอประเทศหนึ่ง) แต่ข้อตกลงแกตต์ในด้านการยกเลิกโควตานั้น จะเป็นข้อผูกพันกับประเทศผู้นำเข้าทั้งสิ้น ประกอบกับไม่สามารถหาฐานข้อมูลของประเทศผู้นำเข้าเหล่านั้นมาใช้วิเคราะห์ได้ ดังนั้นในการศึกษาต่อไปหากสามารถหาฐานข้อมูลโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศผู้นำเข้า และสามารถหาค่า Tariff equivalent quota ได้ ก็ควรที่จะนำมาศึกษาในประเด็นการยกเลิกโควต้าในอีกแง่มุมหนึ่ง

2. ข้อมูลที่ใช้เป็นฐานข้อมูลโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย ในการศึกษาคั้งนี้ใช้ข้อมูลจากตาราง Input-Output ในปี 1990 หรือพ.ศ. 2533 (ซึ่งเป็นข้อมูลที่ทันสมัยที่สุดที่สามารถหาได้ในการศึกษาคั้งนี้) แต่นำไปใช้ในการศึกษาหาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในช่วงปีพ.ศ. 2538-2547 จึงทำให้เกิดช่องว่างของช่วงเวลาระหว่างปีพ.ศ. 2534-2538 ซึ่งอาจจะมีปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในฐานข้อมูลดังกล่าวได้ แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากรายการ I-O ที่นำมาใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลของโครงสร้างการผลิตของประเทศ ซึ่งก็มักจะไม่มีเปลี่ยนแปลงมากนักในโครงสร้างการผลิตของประเทศในระยะเวลาสั้น ๆ

3. การศึกษาคั้งนี้ ศึกษาโดยอาศัยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป ซึ่งตั้งข้อสมมติฐานให้ตลาดสินค้าและปัจจัยการผลิต มีลักษณะเป็นแบบแข่งขันโดยสมบูรณ์ ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากมาตรการของรัฐเองหรือการผูกขาดทางการค้าของผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย เช่น การกำหนดโควต้า การออกใบอนุญาตทางการค้ากับผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายน้อยราย เป็นต้น รวมทั้งโครงสร้างของตลาดที่เอื้ออำนวยต่อการค้าผูกขาดด้วย แต่อย่างไรก็ตามการปรับปรุงเพิ่มเติมเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้ เข้าไปในแบบจำลองก็จะสร้างความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นในทางปฏิบัติ และทั้งนี้ก็ต้องมีความพร้อมของข้อมูล และ Software ด้วย ดังนั้น การนำแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ประโยชน์เป็นเครื่องมือวิเคราะห์นโยบายเศรษฐกิจในลักษณะเช่นนี้นั้น ควรจะต้องระมัดระวังถึงข้อสมมติฐานต่าง ๆ ของแบบจำลอง รวมทั้งข้อมูลและค่าประมาณการต่าง ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อผลที่ได้มา นอกจากนี้แล้ว ผลที่ได้มายังอยู่ในภาวะเงื่อนไขของตัวแปรอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในแบบจำลอง เช่น เงื่อนไขทางสังคม การเมือง และสถาบันเศรษฐกิจ ดังนั้น การนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์จะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้ด้วย เพื่อเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในการแนะนำแนวทางการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจว่ามีทิศทางถูกต้องและเหมาะสมเพียงใด

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาพบว่า เมื่อประเทศไทยได้มีการเปิดการค้าเสรีตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีด้วยวิธีการลดอัตราภาษีศุลกากรลง จะส่งผลให้อุตสาหกรรมการผลิตสิ่งทอภายในประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้นทั้งในรูปของวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งก็จะมีผลต่อเนื่องไปถึงความสามารถในการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอด้วย ดังนั้นเพื่อให้อุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศสามารถรักษาหรือเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันไว้ได้ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจึงควรจะได้มีแนวทางร่วมกัน ที่จะทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากภาวะการค้าเสรีที่จะมาถึงดังนี้

1. ทางด้านผลิตภัณฑ์ ควรมีการพัฒนารูปแบบและคุณภาพของสินค้าสิ่งทอไปสู่ระดับสูงและปานกลาง เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับฮ่องกง ไต้หวันได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันควรหลีกเลี่ยงการแข่งขันในตลาดสินค้าคุณภาพต่ำจากสาธารณรัฐประชาชนจีน อินโดนีเซีย และเวียดนาม ที่มีค่าจ้างแรงงานถูกกว่า สำหรับอุตสาหกรรมฟอยล์พิมพ์และแต่งสำเร็จภายในประเทศ ควรมีการพัฒนาให้ทันสมัยขึ้น โดยการนำเครื่องจักรที่มีเทคโนโลยีสูงเข้ามาใช้ในการผลิต เพื่อให้ได้ผ้าผืนคุณภาพดีสำหรับป้อนโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็จะต้องมีมาตรการป้องกันมลพิษที่จะเกิดกับสิ่งแวดล้อมด้วย แต่อย่างไรก็ตาม การใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาทำการผลิตทดแทนแรงงานคนนั้น จะต้องมีการประชาสัมพันธ์กับคนงานหรือมีการตอบแทนคนงานที่จะต้องว่างงานจนคนงานส่วนใหญ่พอใจ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางด้านแรงงานตามมาภายหลัง ทั้งนี้เพราะหากผู้ผลิตหรือโรงงานไม่สามารถแข่งขันได้ ในที่สุดก็ต้องเลิกจ้างงานเช่นกัน

2. ทางด้านมาตรการภาษี ควรปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าให้ต่ำลงในระดับที่เหมาะสมตามสถานการณ์การค้าโลก เพื่อช่วยให้อุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นปลาย เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ไม่ต้องรับภาระภาษีจากการคุ้มครองอุตสาหกรรมขึ้นต้นมากเกินไป ควรเร่งปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าวัตถุดิบให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมทั้งอาจมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพสินค้าโดยใช้มาตรการจูงใจทางภาษี ตลอดจนการลดขั้นตอนการส่งสินค้าออกและการนำเข้าวัตถุดิบ พร้อมอำนวยความสะดวกในการผ่านพิธีการศุลกากรและการคืนอากรในลักษณะที่ไม่ขัดต่อข้อกำหนดการอุดหนุนการส่งออกตามข้อตกลงเขตการค้า

3. การใช้นโยบายการผลิตให้สอดคล้องกันโดยต่อเนื่อง ทั้งกลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นต้น ขึ้นกลางและขึ้นปลาย และนโยบายเปิดให้มีการค้าเสรีที่ดำเนินการอยู่สมควรดำเนินการต่อไป เพราะการแข่งขันโดยเสรีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมนี้สามารถอยู่รอดได้หากรักษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบไว้ได้